

**Een andere manier van
luisteren naar muziek**

Als we naar muziek luisteren willen we ons laten meeslepen. We willen delen in het gevoel dat de muzikant oproept. En willen het verhaal van de zanger volgen. We willen graag meezingen met de tekst. We willen samen zingen. We willen ons verbonden voelen met het grote geheel.

Maar waarom vinden we muziek zo mooi? Wat maakt dat we er zo van genieten? En gaat het wel eens mis? Zo ja, waarom dan? Waarom vinden we iets lelijk?

Met de onderstaande luisteroefeningen wil ik je laten ervaren wat muziek doet. Ik hoop dat je hiermee verder komt dan "ik vind het gewoon mooi", wanneer iemand vraagt waarom je een bepaald liedje of een bepaald instrumentaal stuk mooi vindt. Alle liedjes, liederen, aria's en andere stukken vind je op YouTube.

Opbouw liedteksten

Maar eerst iets over hoe een liedteksten in elkaar zit. Elk lied begint met een probleemstelling, en eindigt met een conclusie. Ertussenin zit het denkpad met een of meer denkstappen, waarlangs je van de probleemstelling naar je conclusie werkt. Een eenvoudige tekst om dit te verduidelijken:

Probleemstelling:

Zeg, ken jij de Mosselaar, die woont in Scheveningen?

Denkstep:

Ja, ik ken de Mosselaar, die woont in Scheveningen.

Conclusie:

Samen kennen wij de Mosselaar, die woont in Scheveningen.

Elke songtekst zit als het goed is zo in elkaar. Als je dus wilt weten wat een schrijver of schrijfster wil zeggen met zijn of haar lied, moet je goed naar de laatste regels kijken. Die bevatten de clou.

Probeer het eens uit met het Wilhelmus. Lees het 15e couplet (en eventueel de rest).

*Wilhelmus vers 15:
Voor God wil ik belijden
en Zijner groten macht,
dat ik tot genen tijden
den Koning heb veracht,
dan dat ik God den Heere,
der hoogsten Majesteit,
heb moeten obediëren
in den gerechtigheid.*

Wat is de clou van het Wilhelmus? En wat is de probleemstelling, zie het 1e vers?

*Wilhelmus vers 1:
Wilhelmus van Nassouwe
ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik, vrij, onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.*

Ondersteuning door muziek

Muziek ondersteunt het gevoel dat de tekst oproept. Luister naar het lied "Blijf bij mij Heer", (Engels: Abide with me; als je in het Engels zoekt heb je meer keus uit verschillende versies) Waar gaat dit lied over? Probeer het in één woord te zeggen.

Bespreek samen:

Hoe voelt de muziek aan? Hoe ondersteunt de muziek de tekst?

Behalve het gevoel van de tekst versterken kan muziek ook uitbeelden. Luister bijvoorbeeld eens naar het stuk "Thou shalt dash them". Dit is een aria uit Händels Messiah, met de tekst uit Psalm 2:9. Ik denk dat wel duidelijk is hoe de muziek de tekst uitbeeldt.

Uitbeelding kan ook met instrumentatie. Luister eens naar het liedje "Mijn gebed", van de zanger D. C. Lewis. Dit is trouwens een mooi voorbeeld van hoe je kunt spelen met je probleemstelling. Het lijkt alsof de hoofdpersoon naar de kerk komt voor de muziek, maar waarvoor komt hij eigenlijk?

Ik heb gezocht naar muziek waarbij het mis gaat. Liedjes waarbij de tekst nergens heen gaat, waarvan de muziek ongeïnspireerd voortkabbelt, of nergens op slaat. Het Koningslied dat voor de troonsbestijging van Willen Alexander werd geschreven vind ik een goed voorbeeld. Luister en huiver, en bekijk ook wat YouTube-filmpjes van commentaren op het lied.

Er valt veel meer te zeggen over structuur, spanningsopbouw, tekstzetting en dergelijke, maar dat komt misschien een andere keer. Ik hoop dat je met dit materiaal een leuke en leerzame avond hebt.

Aanvullende vragen voor de bespreking:

Wat voor soort muziek spreekt jou aan? Wordt je juist geraakt door de tekst of door de muzikale ondersteuning?

Zijn er liederen die speciale betekenis hebben voor je? Wil je die samen met de anderen luisteren en je verhaal vertellen?

En richting liturgie: Bespreek samen wat verschillende liederen doen voor je geloofsleven.

ZING
VECHT
HUIL
BID
EACH
WERK
BEWONDER

SAMEN JEZUS
VOLGEN

ZING VECHT HUIL BID LACH
WERK BEWONDER